

Rengsjö historia

Från badanstalt till barn-sanatorium, alkoholistanstalt och nu turistgård



Så här såg
barnsanatoriet i
Glösbo ut.
Bilderna är tagen
någon gång på
1930-talet.

Tänka sig att det en gång i tiden funnits en badanstalt i Glösbo och att det då var en av två i hela Sverige. Den fanns i samma byggnad som nuvarande Glösbogården och tog emot besökare från stora delar av landet i slutet på 1800-talet.

I tidningen Helsingens berättades det om badanstalten den 28 april 1882:

”Den är belägen på en sandhed vid allmänna landsvägen, beväxt med furu och renmossa, alla sorters doftande blommor, innehar en större park av naturen danad, passande för lidande personer, dylikt saknas vid de flesta inrättningar, rika vattukällor, 2 brunnskällor liknande Sätra. Alla sorters varma och kalla bad som hittills äro uppfunna lemnas, dessutom maltbad, tallbarrbad, renmossbad, gytte-, salt-, hvetekli-löv-, myrstack-,

m fl användes för nervösa sjukdomar, äfven hudsjukdomar av alla slag. 145 olika varma och kalla duscher finnes.

Inrättningen har 18 rum för badningen, dessutom av naturen lämpligt läge för sol- och sandbad. 1:a klassens avgift 5 kr i veckan, 2:a klass 3 kr. Meddellösa, synnerligast sängliggande personer, erhålla bad gratis om plats finnes. Bön och gudstjänst hålles för varje vecka under sommarens badtid. Kaffe, öl och brännvin får icke begagnas under själva badkuren. Tvenne handelsbodas finnes inom bysamhället, gästgivaregård i närheten, tvenne bagerier, smör och mjölk finnes för gott pris, husrum anskaffas.”

När badanstalten upphörde någon gång under tidigt 1900-tal förvandlades byggnaden till ett

barnsanatorium och ett av alla barn som vistades där, Dick Ruben van Dermé i Norrköping, har skrivit ned sina minnesanteckningar och låtit hembygdsföreningen i Rengsjö få ta del av dessa.

Han berättar att barnsanatoriet drevs av Gefle stads förening mot tuberkulos och själv vistades han där från april till september 1937.

- ”Efter att ha avverkat morgonen med uppstigning, en mugg fet mjölk med tilltugg samt hört radioandakten och dess psalmer med alla versarna, fick vi lägga oss en timme ovanpå sängarna. Sen var det dags för frukost. Dessa lite kraftigare måltider var inte så tokiga. Ofta var det blodpudding med stora fettärningar. I min gom smakade den svartstekta blodpuddingen med lingonsylt och ett glas mjölk bra. Svårare var det att få i sig fiskleveroljan, serverad i ett litet glas. Men det gick efter en tids kväljande övning.”

Han berättar också om hård disciplin och noggrann övervakning. Barnen fick inte springa för då kunde de gå ner i vikt och därmed ge en negativ bild av sanatoriets verksamhet. Bland grannarna märktes en tydlig oro för att blandas sig med sanatoriets barn. Man var helt enkelt rädda för att bli smittade.

- ”Söder om landsvägen låg en bondgård och ytterligare söder om gården flöt en stilla å, vars namn

jag aldrig hörde. Där fick vi då och då bada i en rund träbassäng, som påminde om en kolossal balja. Den var byggd i skydd av högvuxen vass vid stranden. En dag för pojkarna och en dag för flickorna. Det var mest en fråga om att bli renskrubbad av personalen.”

När verksamheten vid sanatoriet upphörde blev Glösbohemmet istället en alkoholistanstalt som drevs av Gävle kommun och som sedermera övertogs av de anställda. De senaste åren har Glösbogården, som den numera kallas, fungerat som privatägd turistanläggning.

Göran Bernstål

BERÄTTARKVÄLLAR

på Församlingshemmet

**sönd. 26/9 och 14/11
kl 18.30**

Kom och lyssna,
Kom och berätta!

kaffeservering

Välkomna
Rengsjö Framtid